

Asta Nygaard Engsig-Karups tale om prisen for nemhed til Talefest Midt

Taler

Asta Nygaard Engsig-Karup
Gymnasieelev

Dato

17. marts 2026

Sted

Dokk1, Aarhus

1

Prisen for nemhed

5

10 Af: Asta Nygaard Engsig-Karup

15

20

25 Vi har alle sammen prøvet det. Sikkert for nyligt. Matematikafleveringen der
driller. Dansk stilen man ikke kan komme i gang med. En fysikformel der lige så
godt kunne være skrevet med hieroglyffer. Åh pludselig blev man bare vildt
træt!

30

35 Heldigvis er løsningen aldrig mere end et par klik væk! 5 minutter, så er den klaret. Og svaret bliver velformuleret, og du kan tilpasse det præcist efter, hvor klog du vil lyde.

40

45 Det virker som en drømme-deal, og det er det også for de fleste. En slags afleverings-engel.

50

Jeg vil ikke påstå at jeg aldrig selv bliver fristet. Overhovedet ikke. Alligevel skræmmer det mig en smule. Jeg taler om den moderne gymnasieelevs bedste ven: Generativ AI.

55

60

Et mirakelværktøj, som har frelst mig mere end en gang. Og jeg er langt fra den eneste. Den generelle brug af AI er steget helt vildt inden for de seneste par år, og især hos børn og unge, hvor ChatGPT og Google AI efterhånden er en fast del af skole- og hverdagen.

65

70

Jeg er ikke selv uskyldig. Alligevel bekymrer jeg mig ofte over, hvor nemt vi overgiver os til et produkt, vi ikke kender mekanikken bag. For AI er ikke bare et ufarligt, neutralt værktøj. Det er et produkt, som bliver solgt af kæmpestore techfirmaer, der tjener styrtende på vores opmærksomhed og vores, til tider, naive tiltro. Ikke på at ville os det bedste eller nødvendigvis give os retvisende information.

80

Det er selvfølgelig ikke al AI der er hård propaganda, men ville vi opdage det, hvis det var? Og ville der overhovedet være mulighed for at stille nogen til ansvar, hvis da ikke vi allerede er forblændede af begejstring?

90

Apropos ansvar er der flere løse ender, jeg ikke synes vi har samlet i al vores hastværk for at følge med.

95

100

Tag for eksempel klimahensyn. Vi har vel ikke glemt at vi har en klimakrise? Hvordan kan vi forsvare udviklingen af ny teknologi, når vi endnu ikke har en bæredygtig måde at gøre det på? Jeg er ikke i tvivl om, at i alle har hørt om, hvor mange ressourcer AI kræver i både fremstilling og vedligeholdelse. Kæmpe datacentre, råstoffer og vandforbrug. Ressourcer, som kunne bruges på at forbedre rigtige menneskers levevilkår, men som i stedet ender i chatbots på

105

vores computere.

110

115 Det giver altså ikke mening. Det giver ikke mening at skulle forværre verdens tilstand i teknologiens navn. Vi kan, og vi skal, have bæredygtighed og menneskelighed med os, før vi sætter fremtidens teknologi over nutidens problemer.

120

125 Det her, som så meget andet, kræver nye løsninger. Løsninger, som vi skal være med til at lave. Det er skræmmende, og det er et kæmpe pres, som vores generation er under, og derfor kan jeg sagtens forstå og relatere det tiltrækkende i en maskine, der kan tage en del af byrden fra os. Men jeg vil bare huske alle på, hvad det egentlig er for en "byrde", AI kan lette.

130

135

Hele ideen med AI er, at den kan give os svar, vi ikke selv behøver lede efter. Tanker vi ikke behøver at tænke, og holdninger vi ikke behøver have. Men er det at tænke kritisk og udarbejde holdninger nu en byrde? Hvordan skal vi bygge en fremtid, hvis ikke vi har nogle selvstændige mennesker tilbage, som tør tænke selv og handle uden at spørge chatten først?

140

145

AI gør det nemt at springe det svære over. Og selvom det jo er lækkert nok, synes jeg også der er noget vigtigt i det svære. Det er her vi udvikler os. Det er gennem
150 fejl og modvind, at vi lærer om verden og om os selv, finder vores styrker og svagheder og finder selvtillid til ikke bare at blive til noget, men til nogen. Det er midt i det svære, at vi finder ud af, hvem vi er og hvem vi vil være.

155

Jeg kan ærligt sige, at det nok ikke er sidste gang, jeg får “lidt hjælp” af kunstig
160 intelligens, og jeg forventer ikke, at AI forsvinder, tværtimod. Men hvis vi skal skabe en fremtid side om side med AI, og det skal vi, så har vi brug for vores dømmekraft, vores kreativitet og vores nytænkning. Det er nogle ting, AI ikke kan erstatte. Og derfor må vi ikke blive afhængige af den. For når vi står med ansvaret og verden i vores hænder, nytter det ikke noget at spørge Chat.

165

170

175

Tags

Debattale, Talefest

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/asta-nygaard-engsig-karups-tale-om-prisen-for-nemhed-til-talefest-midt>

180